

УДК 56.012.3

С.В. Фінько

співзасновник ГО «Врятуймо природну спадщину України докембрійського едіакарського періоду»

Унікальні палеонтологічні колекції едіакарського періоду (635–542 млн років) у школах, гімназіях та ліцеях України

Общественная организация «Спасём природное наследие Украины докембрийского эдиакарского периода» инициирует программу обеспечения всех школ Украины палеонтологическими коллекциями эдиакарского периода. В Украине найдены богатые проявления докембрийской биоты в эдиакарских (вендских) отложениях. До последнего времени проявления украинского эдиакария (венда) недостаточно защищены, несмотря на то, что являются зоной возникновения уникального вендского биоценоза.

The public organization "Save the Natural Heritage of Ukraine of the Precambrian Ediacar Period" initiates a program to provide all schools of Ukraine with paleontological collections of the Ediacar period. In Ukraine been found rich Precambrian biota in the Ediacarian (Vendian) deposits. Until recently Ukrainian ediacaran (vend) insufficiently reserved despite what is known as zone of occurrence of unique Vendian biocenose.

Україна – перша в світі країна, де учні всіх шкіл, гімназій та ліцеїв вже з 2017 року зможуть отримати унікальні колекції викопних решток едіакарського періоду (635–542 млн років) [1].

Едіакарська біота є дуже рідкісною природною спадщиною всього людства, яка масово зустрічається тільки в Австралії, Канаді, Великобританії (де їх збирання карається кримінальним законодавством), Намібії, Україні та ще у 2-3 країнах світу. Натомість жодна країна світу не запропонувала своїй системі середньої освіти навчальні посібники – палеонтологічні колекції едіакарського періоду.

Громадська організація «Врятуймо природну спадщину України докембрійського едіакарського періоду» метою своєї діяльності поставила порятунок від знищення під час будівельних робіт в Україні та збереження для нащадків унікальних зразків української вендобиоти. За період нашої громадської діяль-

ності зібрано найбільшу в світі приватну колекцію викопних решток едіакарського періоду [2, 3, 4]. Частина цієї колекції виведена в обмінний музейний фонд, з якого сформовано сектор постачання колекцій для середніх навчальних закладів Міністерства освіти та науки України. Наступним етапом нашої діяльності, після забезпечення всіх бажаючих в Україні, буде прийнятий напрямок експортних поставок на світовий ринок. Тобто, замість бути знищеними під час будівельних робіт, унікальні зразки докембрійського едіакарського періоду будуть залучені до навчального процесу як нагадування про природну спадщину всього людства, яку треба рятувати і зберігати.

Три роки триває реформа освіти, а в шкільних програмах та підручниках і досі (в середині 2017 року) відсутня інформація про предмет гордості кожного українця – едіакарську біоту, перші багатоклітинні організми на Землі, рід-

кісні викопні рештки яких розповсюджені в Україні, а також перспективи її захисту від знищення, пограбування та збереження для нащадків. Причина повільно-повзучої реформаторської активності у фундаменті молодшої української державності.

Створені в Україні елементи захисту природної спадщини не дозволяють суспільству впливати на руйнування схеми функціонування людської спільноти наступних поколінь. Державна структура управління побудована без врахування розвитку історичної спадкоємності. Україна штучно підпорядкована світовому розподіленню праці без врахування її цивілізаційного майбутнього. Це проявилось в потуранні з боку Заходу дикунського розподілу сфер економіки між олігархічними кланами в перші роки Незалежності заради відмови України від ядерної зброї; в хижацькому знищенні сьогодні природного довкілля (Карпати і Полісся – це

вершина лісознищувального айсбергу, що веде до різкого зниження водного балансу річок); в байдужому ставленні місцевих чиновників до створення осередків розвитку (натомість безробіття, пиятика від безнадії, асоціальність відносин та зневага до суспільної та етнічної моралі). Усі правлячі в Україні партії, що здобували депутатство своїх членів у ВРУ, від червоних до зелених, не ініціювали навіть розробки проекту Закону України «Про захист природної спадщини», бо після його прийняття вони втратили б можливість безкарно збагачуватись злочинним шляхом за рахунок безмежних природних ресурсів, які вже майже вичерпані, що веде до етнічної катастрофи.

Наслідком колонізаторського ставлення правлячої в Україні верхівки до природних ресурсів та довкілля є незахищеність природної спадщини всього людства в Україні – едіакарської біоти, яка щоденно знищується, грабується і втрачається.

За останні роки ми врятували від знищення тисячі зразків, яким місце в найкращих музеях світу. На жаль, влада не поспішає з передачею нам приміщення під створення музею світового рівня, який дозволить підвищити туристичну привабливість та загальний імідж Української держави.

Сьогодні молода Українська держава в особі верхівки функціонерів імітує реформи, в тому числі в царині загальноосвітньої школи. Три роки після революції Гідності не змогли спрямувати навчальні програми на цивілізаційну путь шляхом здійснення правильної інформованості школярів. Кричущі помилки в затверджених Міносвіти підручниках з біології, наприклад, говорять або про неосвіченість вчителів або про байдуже ставлення до розробки та видання цих підручників. Крім того, унікальна едіакарська біота, незважаючи на наші багаторічні спроби, ніяк не пробивається через бюрократичну процедуру в шкільні навчальні програми.

Ми зі свого боку не можемо стояти осторонь проблем виховання молоді в патріотичному дусі на основі історичної спадковості та єдності з територією, на якій народилися. Тому вирішили надати частину обмінного фонду нашої колекції для забезпечення всіх загальноосвітніх закладів України палеонтологічними колекціями едіакарського періоду.

Унікальність нашого кроку в тому, що в жодній країні світу в школах немає можливості під час навчального процесу використовувати наочні посібники такого типу. Учні та вчителі Європи, Америки, Азії й Австралії можуть тільки мріяти, а найближчим часом, починаючи з 2017 року, почнуть заздрити українцям, які, якщо є бажання, отримають унікальні палеонтологічні колекції в кожній школі, гімназії або ліцеї.

Рисунок 1. Палеонтологічна колекція викопних решток едіакарського періоду (635–542 млн років)

Рисунок 2. Приклад колекції з 12 зразків

Рисунок 3. Перевірка комплектів перед передачею замовникам

Пропонована нами навчальна колекція називається «Палеонтологічна колекція викопних решток едіакарського періоду (635–542 млн років)» (рис. 1). Вона узгоджена з методологією Міністерства освіти та науки України і рекомендована для кабінетів біології й географії.

Колекція призначена для використання як демонстраційний матеріал у шкільних кабінетах біології під час вивчення теми «Історичний розвиток і різноманітність органічного світу», а також для формування кабінетів географії (рис. 2, 3).

Крім того, ми пропонуємо для гімназій і ліцеїв унікальні різноманітні зразки музейної збереженості та колекційної якості (рис. 4) на дубових підставках або в рамках різного розміру з рідкісними видами докембрійських едіакарських організмів. Ці унікальні зразки можуть стати основою для створення палеонтологічних музеїв у цих навчальних закладах.

Потужності нашої музейної майстерні дозволяють за 2–3 роки, залежно від періодичності замовлень, забезпечити всі ліцеї, гімназії і школи України нашими унікальними палеонтологічними колекціями природної спадщини всього людства.

Україна інтегрується в глобальну світову економіку, і ми не можемо бути осторонь історичних процесів, тому наші пропозиції не залишаються в межах України, а також розповсюджуються і для закордонних навчальних закладів. Природна спадщина всього людства, яку ми врятували від знищення, повинна належати сучасній світовій цивілізації і перебувати в глобалізованому навчальному процесі.

Рисунок 4. Унікальні зразки едіакарської біоти на дубових підставках або в рамках

Використана література

1. THE RISE of ANIMALS Evolution and diversification of the kingdom Animalia// The Johns Hopkins University PRESS, Baltimore. – 2007. – 337с.
2. Фінько С.В. Венд-едіакарій Поділля – природна спадщина України: алгоритм захисту і збереження для нащадків // Коштовне та декоративне каміння. – 2015. – № 2. – С. 23–25.
3. Фінько С.В. Венд-едіакарій України – природна спадщина людства або чи довго чекатимуть українці закон «Про захист природної спадщини»// Коштовне та декоративне каміння. – 2015. – № 4. – С. 35–37.
4. Фінько С.В. Колекція викопної докембрійської біоти музею «Венд-едіакарій України» як національне надбання (до 100-річчя досліджень української едіакарської біоти) // Коштовне та декоративне каміння. – 2016. – № 1 – С. 15–17.